

DAÜ FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

ARAŞTIRMA VE UYGULAMA

MERKEZİ

FİMAUM

Doğu
Akdeniz
Üniversitesi

Hukuk
Fakültesi

Merkezin amacı; fikri mülkiyet haklarının uygulanmasını, yaygınlaştırılmasını ve geliştirilmesini, toplumun ilgili kesimlerinin bu hakların neler olduğu, önemi ve korunması konusunda bilinçlendirilmesini, böylece toplumda fikri ve sınai haklar kültürü oluşturulmasını, geliştirilmesini ve sanayiye AB mevzuatı gözetilerek hukuki alt yapı hazırlanmasına katkıda bulunulmasını sağlamaktır.

FİKRİ MÜLKİYET

Merkez, amacı doğrultusunda aşağıdaki alanlarda çalışmalar yürütür

- (a) Araştırma projeleri geliştirmek ve uygulamak, ilgi alanındaki araştırmalara ve projelere katılmak ve desteklemek
- (b) Ulusal ve uluslararası konferanslar, kongreler, sempozyumlar düzenlemek
- (c) Kısa ve uzun süreli kurslar ile uzmanlık kazandırmaya yönelik meslek içi eğitim programları düzenlemek
- (ç) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesime fikri mülkiyet hakları ile ilgili yasa taslağı hazırlamak ve/veya danışmanlık hizmetleri sunmak
- (d) Bilimsel nitelikli rapor, bülten, kitap, dergi ve benzeri yayınlar yapmak
- (e) Ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği oluşturmak
- (f) Üniversitenin yetkili birim ve kurullarınca istenilen diğer çalışmaları yapmak

Fikri Mülkiyet Hakları

Fikir ve Sanat Eserleri

İlim ve Edebiyat Eserleri

Musiki Eserler

Güzel Sanat Eserleri

Sinema Eserleri

İşlenme Eserler

Sınai Mülkiyet Hakları

Marka

Patent

Faydalı Model

Tasarım

Coğrafi İşaret

Entegre Devre Topografyaları

Yeni Bitki Çeşitleri

Fikir ve Sanat Eserleri Nelerdir?

Onu yaratanın hususiyetini taşıyan bilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini ifade eder. Fikir ve sanat eserlerini beş ayrı kategori altında incelemek mümkündür.

İlim ve Edebiyat Eserleri: İlim ve edebiyat eserleri, dil ve yazı ile ifade olunan eserler, bilgisayar programları, yazılı koreografi eserleri, sözsüz sahne eserleri, estetik niteliği bulunmayan her türlü teknik ve bilimsel içerikli fotoğraf eserleri, her nevi haritalar, planlar, projeler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maketler, her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım projeleri, mimari maketleri, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projelerini kapsar.

Musiki Eserler: Musiki eserler, senfoniler, operalar, operetler, şarkılar, türküler ve ilahileri içerir.

Güzel Sanat Eserleri: Güzel sanat eserleri, yağlı ve sulu boya tablolar, her türlü resimler, maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen ya da tespit edilen eserler, heykeller, el sanatları, minyatürler, moda tasarımları, grafik eserler ve karikatür eserlerini kapsamına alır.

Sinema Eserleri: Sinema eserleri, her nevi estetik, ilmi, öğretici veya teknik nitelikte olan veya günlük olayları tespit eden filmler veya sinema filmleri gibi elektronik yada mekanik veya benzeri araçlarla gösterilebilen sesli veya sessiz birbiriyle ilişkili hareketli görüntüler dizisidir.

İşlenme Eserler: İşlenme eserler, tercüme, dil ile ifade olunan eserin başka işlenmeleri, film haline getirme, musiki aranjman ve tertipleri, güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması ve veri tabanları gibi eserleri kapsar.

Sınai Mülkiyet Hakları Nelerdir?

Sınai mülkiyet hakları; marka, patent, tasarım, faydalı model ve coğrafi işaretler gibi buluşların ve yeniliklerin, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları adına ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerlerinde, üreticisinin veya satıcısının ayırt edilmesini sağlayacak işaretlerin sahipleri adına kayıt edilmesinin ve böylece bu kişilerin ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan haklardır.

Sınai mülkiyet hakları marka, patent, faydalı model, tasarım, coğrafi işaret, entegre devre topoğrafyaları ve yeni bitki çeşitlerini bünyesinde barındırmaktadır.

Marka: Bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde sicilde gösterilebilir olması şartıyla, kişi adları dahil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işaretlerdir.

Patent: Sınırlı bir yer ve süre için üçüncü kişiler tarafından buluşun izinsiz olarak üretilmesini, kullanılmasını veya satılmasını engelleme yoluyla sahibine tanınan tekel hakkıdır. Bu hakkın kullanılabilceğini gösteren belgeye patent denir.

Faydalı Model: Faydalı model, dünya çapında yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine koruma sağlayan bir sınai mülkiyet hakkıdır. Faydalı model belgesi patente göre daha az masrafla ve daha kısa zamanda alınabilir. Bu yönüyle özellikle küçük ve orta ölçekli sanayicilerin ve araştırma kuruluşlarının buluş yapmalarını ve bunları sanayiye uygulamalarını özendirme amacıyla oluşturulmuştur.

Tasarım: Ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümüdür.

Coğrafi İşaret: Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökeninin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülkeyle özdeşleşmiş ürünü gösteren işaretlerdir. Coğrafi işaretler, menşe adı ya da mahreç işareti olarak tescil edilir. Gıda, tarım, maden, el sanatları, sanayi ürünleri, coğrafi işaret tesciline konu olabilir.

Menşe Adı: Bir ürünün tüm veya esas nitelikleri, belirli bir coğrafi alana ait doğal ve beşeri unsurlardan kaynaklanıyorsa bu durumdaki coğrafi işaretlere “menşe adı” denir.

Mahreç İşareti: Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla belirli bir coğrafi alan ile özdeşleşmiş olan; üretim, işleme ya da diğer işlemlerinden en az birinin belirlenmiş coğrafi alan içinde gerçekleşmesi gereken ürünlerin konu olduğu coğrafi işaretlere “mahreç işareti” denir.

Entegre Devre Topoğrafyaları: Entegre devreyi oluşturan tabakaların üç boyutlu dizilimini gösteren görünümüdür.

Yeni Bitki Çeşitleri: Islahçı hakkının verilmesi için gerekli şartların karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, bir veya birden fazla genotipin ortaya çıkardığı bazı özelliklerin kendisini göstermesiyle tanımlanan ve aynı tür içindeki diğer genotiplerden en az bir tipik özelliği ile ayrılan ve değişmeksizin çoğaltmaya uygunluğu bakımından bir birim olarak kabul edilen en küçük taksonomik kısım içerisinde yer alan bitki grubunu ifade eder.

Fikri Mülkiyet Hakları Neden Önemlidir ve Nasıl Korunmalıdır?

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 27. maddesine göre fikri mülkiyet hakları temel insan haklarından. Ülkelerin ekonomik, kültürel ve sosyal açılardan gelişmesi fikri mülkiyet haklarına gösterilen saygıya bağlıdır. 2020 yılı itibarıyla işletmelerin patent ve marka gibi gayrimaddi varlıklarının değeri toplam mal varlıklarının %90'ına karşılık gelmektedir. Günümüzde fikri mülkiyet haklarını gereği ve yeteri kadar

korumayan toplumlar önemli sorunlar yaşamaya mahkumdur. Bu nedenle fikri mülkiyet haklarına ilişkin bir kültürün oluşturulması Merkezimizin amaçları arasında yer almaktadır. Fikri üretime ilişkin motivasyonu artırabilmek ve dolayısıyla yeni ve özgün üretim yapılmasını sağlayabilmek adına fikri mülkiyet haklarının korunması elzemdir. Yeterli koruma sağlanmadığı durumlarda yeni eser üretme, buluş ve yenilik yapma isteği azalacaktır. Dolayısıyla, fikri mülkiyet hakkı sahiplerine fikir ürünlerini tescil ettirme imkanı sağlanmalı, böylelikle hakkın ihlali durumunda, hak sahibi hakkının korunmasını temin etmek için yargıya başvurabilmelidir. Tüm bunların temini çağdaş kural ve ilkeler göz önünde bulundurularak hukuki alt yapının hazırlanmasına bağlıdır. Merkezimiz bu alt yapının sağlanması için gerekli çalışmaları yapmayı misyon edinmiştir.

DAÜ Fikri Mülkiyet Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (FİMAUM) Yönetim Kurulu Üyeleri

Doç. Dr. Arzu Alibaba (Başkan, Doğu Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Emine Koçano Rodoslu (Başkan Yardımcısı, Doğu Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Hakan Bilgeç (Başkan Yardımcısı, Doğu Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Şükran Ertürk (Doğu Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Bahire Özad (Doğu Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi)
Doç. Dr. Halil Zafer Alibaba (Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Davut Solyalı (Doğu Akdeniz Üniversitesi Mühendislik Fakültesi)

DAÜ Fikri Mülkiyet Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi (FİMAUM) Danışma Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Ahmet M. Kılıçoğlu (Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Celal Göle (Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Arzu Oğuz (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Nuray Ekşi (Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi)
Prof. Dr. Feyzan H. Şehirali Çelik (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi)

İletişim Bilgileri:

 fimaum.emu.edu.tr

Doğu Akdeniz Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, L219,
Albert Einstein Sokak, Gazimağusa, KKTC

E-posta: fimaum@emu.edu.tr

0392 630 2729
0392 630 2285

0392 365 4910

Doğu
Akdeniz
Üniversitesi

Hukuk
Fakültesi